

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

2016-03-23

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se

Handläggare: Lars Sandberg

Ert diarienummer: M2015/04264/Ee

Remissvar angående underlag inför beslut om riktlinjer för forskning och innovation på energiområdet för perioden 2017-2020

Svensk Kollektivtrafik är bransch- och serviceorganisation för alla länstrafikbolag och regionala kollektivtrafikmyndigheter, vilka också är organisationens medlemmar. Årligen görs mer än 1,4 miljarder resor i våra medlemmars trafik, vilket motsvarar 96 % av landets busstrafik och 62 % av landets persontågstrafik.

Inledning

Energimyndighetens underlag innehåller Energimyndighetens strategi för forskning och innovation för åren 2017–2020. Den kompletterar det underlag till forskningspropositionen som Energimyndigheten överlämnade till regeringen i oktober 2015.

Prioriterade forskningsområden

Energimyndigheten pekar i underlaget på att transportsektorn är den användarsektor i det svenska energisystemet som är mest beroende av fossila bränslen och denna sektor utgör därmed den kanske största utmaningen. Svensk Kollektivtrafik delar myndighetens bedömning att, för att möta framtidens behov är, det inte tillräckligt att ersätta dagens användning av fossila drivmedel med samma mängd förnybar energi utan det krävs även ändrade beteenden och åtgärder för att minska energianvändningen i hela transportsektorn inklusive infrastrukturen.

Energimyndigheten har organiserat insatserna i nio olika temaområden. Svensk Kollektivtrafik vill särskilt framhålla vikten av forskning och innovation inom temaområdena Transportsystemet och Allmänna energisystemstudier.

Transportsystemet

Temaområdet omfattar forskning och innovation som syftar till energi- och resurseffektivisering av transportsystemet, omställning av fordon till att använda förnybara drivmedel, samt produktion av förnybara drivmedel.

Svensk Kollektivtrafik delar Energimyndighetens bedömning att omställningen till ett hållbart transportsystem kräver fortsatta insatser kring energieffektivisering av fordon, utveckling av resurseffektiva el- och

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

hybridfordon (inklusive tillhörande delsystem) samt omställning av fordon till förnybara drivmedel. Effektivisering behöver ske av hela fordonet och inte bara av motorn eller energiomvandlaren. Vi anser även att det är viktigt med forskning och innovation som syftar till att främja kollektivtrafikens övergång förnybara drivmedel.

Allmänna energisystemstudier

Temaområdet omfattar studier som analyserar energisystemets utveckling ur ett helhetsperspektiv, vilket inkluderar politik, ekonomi, styrmedel och marknader samt hur olika aktörer agerar inom systemet.

Energirelaterad forskning och innovation spelar en nyckelroll i klimatfrågan. Energi- och klimatfrågorna hör därför nära ihop och lösningarna på klimatfrågan är till stora delar energirelaterade.

Den tekniska utvecklingen kommer inte att vara tillräcklig för att uppnå fossiloberoende inom vägtrafiken till 2030. Det kommer att behövas förskjutningar i transportarbetet mellan trafikslagen, inte minst från personbil till kollektivtrafik. Om staten menar allvar med målet om fossiloberoende transportsystem och med övriga klimatmål behövs det styrmedel som styr mot förskjutningar i transportarbetet till mer kollektivtrafik och spårtrafik.

Kunskapen om effekterna på kollektivtrafikområdet av olika styrmedel är bristfällig, bl.a. när det gäller styrmedlens bidrag till måluppfyllelsen och styrmedlens kostnadseffektivitet och påverkan på kollektivtrafikresandet. Svensk Kollektivtrafik anser därför att det är särskilt viktigt med forskning och fördjupad kunskap om styrmedel som påverkar människors val av transportmedel, hur man kan implementera och kombinera styrmedel samt olika styrmedels effektivitet och i vilken grad de bidrar till måluppfyllelse.

Energimyndigheten pekar i underlaget på att det är viktigt att marknadernas aktörer, deras drivkrafter och incitament analyseras, liksom marknadernas spelregler och styrmedel.¹ Svensk Kollektivtrafik vill i detta sammanhang peka på att det är lika viktigt att analysera och fördjupa forskningen kring den offentliga sektorn, dess drivkrafter och incitament och politikens spelregler och styrmedel. De regionala kollektivtrafikmyndigheternas, och de tidigare trafikhuvudmännens, övergång till icke-fossila drivmedel är exempel på ett forskningsområde som är mycket viktig för klimat- och energiomställningen där det behövs mer kunskap om den offentliga sektorns och politikens drivkrafter, incitament, spelregler och styrmedel.

¹ S.37

SVENSK KOLLEKTIVTRAFIK

Vi delar även Energimyndighetens bedömning att ytterligare forskning behövs för att förstå människors val, livsstilar, värderingar och agerande i relation till sin omgivning och energiomställningen och att det finns ett ökat behov av att förstå och belysa vad som påverkar olika aktörers energi- och transportval och vanor.²

Förbättra kunskaps- och resultatspridningen

Behovet av få till stånd en effektivare resultat- och kunskapsspridning kan inte nog understrykas. Svensk Kollektivtrafik anser att det behövs ett ökat fokus på kunskapsspridning och implementering av forskningsresultaten. Vi delar därför Energimyndighetens konstaterande att det krävs ett aktivt arbete för att resultat från forsknings och innovationsinsatserna ska komma till nytta.³

Mer resurser till energiforskningen

Energimyndigheten pekar på att regeringens ambition är att Sverige ska vara ett föregångsland i klimatarbetet och att visionen om ett helt förnybart energisystem 2050 innebär stora utmaningar för energisystemet och samhällets aktörer. Myndigheten bedömer att det kommer att krävas ökade resurser för forskning och innovation för att tillgodose de ökade behoven av kunskap, kompetens samt lösningar för att möta de utpekade utmaningarna och de ökade ambitionerna om att snabbare åstadkomma en omställning av energisystemet. Energimyndigheten anser därför att det är befogat att höja ambitionsnivån på forsknings- och innovationsanslaget så att det står i bättre proportion till Sveriges ambitiösa energi- och klimatpolitik.

Svensk Kollektivtrafik delar Energimyndighetens bedömning och stödjer förslaget om att energiforskningsanslaget bör öka från dagens nivå på ca 1,3 miljarder kronor per år till 1,76 miljarder kronor per år från 2017 för att snabba på utvecklingen mot ett hållbart energisystem så föreslår Energimyndigheten.

SVENSK KOLLEKTIVTRAFIK

Stefan Sedin
VD

² S.36

³ S.48